

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
SESSION DE 1933-1934	N° 71	ZITTINGSSJAAR 1933-1934	
BUDGET, N° 4-IX	SÉANCE du 14 Décembre 1933	VERGADERING van 14 December 1933	BEGROETING, N° 4 IX

**BUDGET
DU MINISTÈRE DES TRAVAUX PUBLICS
POUR L'EXERCICE 1934.**

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION⁽¹⁾, PAR
M. MERGET.

MADAME, MESSIEURS,

Répondant au voeu du Gouvernement, la Chambre a porté à son ordre du jour de la semaine prochaine l'examen du Budget des Recettes et des Dépenses extraordinaires pour l'exercice 1934.

Cette décision, justifiée par les motifs d'urgence n'exclut pas l'adoption d'une bonne méthode de travail.

C'est ainsi que cet important Budget donnera lieu à une double discussion générale : l'une limitant son objet aux seuls crédits d'ordre militaire réclamés pour la défense du pays; l'autre s'assignant pour tâche l'analyse et la critique des sommes postulées par divers départements ministériels.

Votre Commission a jugé qu'il serait opportun de réserver, dans ce dernier cadre, une place à l'examen du Budget des Travaux publics. Ainsi la Chambre se trouvera devant la vue d'ensemble des crédits ordinaires et extraordinaires affectés à des fins similaires.

Certes, il eut été fort intéressant à l'occasion de ce rapport, d'étudier certains des problèmes qui tiennent en éveil les préoccupations des membres de votre

(1) La Commission, présidée par M. Hallet, était composée : 1e des membres de la Commission des Travaux Publics et des Routes : MM. Boedt, Bouilly, Brunfaut, Brusselmans, Coelst, De Lille, Delor, De Man, de Pierpont, Fischer, Foucart, Jamar, Marien, Materne, Merget, Reynaert, Schevenels, Van Acker (Achille), Van Caenegem, Van Hecke et Van Hoeylandt;

2e des membres désignés par les Sections : MM. Geūens, Goblet, de Kerchove d'Exaerde, Mampaey, Delannoy et Vaes.

Le présent rapport n° 71 a été distribué le 16 décembre 1933. (Art. 4 de la résolution de la Chambre relative à l'examen des Budgets.)

**BEGROETING
VAN HET MINISTERIE VAN OPENBARE WERKEN
VOOR HET DIENSTJAAR 1934.**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE⁽¹⁾, UITGEBRACHT DOOR
DEN HEER MERGET.

MEVROUW, MIJNE HEEREN.

Gevolg gevende aan den wensch van de Regering, heeft de Kamer op de agenda van de volgende week het onderzoek van de Begroeting van buitengewone ontvangsten en uitgaven, voor het dienstjaar 1934, ingeschreven.

Alhoewel deze beslissing genomen werd om reden van hoogdringendheid, wil dit niet zeggen dat hiervoor eene goede werkmethode dient uitgesloten te worden.

Aldus zal die belangrijke Begroeting aanleiding geven tot eene dubbele algemeene besprekking : cene welke zich zal bepalen bij de credieten van uitsluitelijk militairen aard, welke voor de landsverdediging worden aangevraagd; de andere welke voor doel zal hebben de sommen aangevraagd door verschillende ministerieele departementen nader te onderzoeken en te beoordeelen.

Uwe bestendige Commissie was van oordeel dat men, binnen dit laatste bestek, eene plaats zou moeten voorbehouden voor het onderzoek van de Begroeting van Openbare Werken. De Kamer zal aldus een algemeen overzicht kunnen hebben van de gewone en buitengewone credieten welke tot gelijke doeleinden worden bestemd.

Bij gelegenheid van dit verslag, ware het weliswaar zeer belangwekkend geweest, sommige vraagstukken te onderzoeken, welke de bijzondere aandacht van de

(1) De Commissie voorgezeten door den heer Hallet, bestond uit : 1^e de leden van de Commissie voor de Openbare Werken en Wegen : de heren Boedt, Bouilly, Brunfaut, Brusselmans, Coelst, De Lille, Delor, De Man, de Pierpont, Fischer, Foucart, Jamar, Marien, Materne, Merget, Reynaert, Schevenels, Van Acker (Achille), Van Caenegem, Van Hecke en Van Hoeylandt,

2e de leden door de Afleelingen aangeduid : de heren Geūens, Goblet, de Kerchove d'Exaerde, Mampaey, Delannoy en Vaes.

Dit verslag n° 71 werd rondgedeeld op 16 December 1933. (Art. 4 van het besluit van de Kamer betreffende de behandeling van de Begroetingen.)

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

SESSION DE 1933-1934

N° 71

ZITTINGSSJAAR 1933-1934

BUDGET, N° 4-IX

SÉANCE
du 14 Décembre 1933VERGADERING
van 14 December 1933

BEGROETING, N° 4 IX

**BUDGET
DU MINISTÈRE DES TRAVAUX PUBLICS
POUR L'EXERCICE 1934.****RAPPORT**FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION⁽¹⁾, PAR
M. MERGET.

MADAME, MESSIEURS,

Répondant au vœu du Gouvernement, la Chambre a porté à son ordre du jour de la semaine prochaine l'examen du Budget des Recettes et des Dépenses extraordinaires pour l'exercice 1934.

Cette décision, justifiée par les motifs d'urgence n'exclut pas l'adoption d'une bonne méthode de travail.

C'est ainsi que cet important Budget donnera lieu à une double discussion générale : l'une limitant son objet aux seuls crédits d'ordre militaire réclamés pour la défense du pays; l'autre s'assignant pour tâche l'analyse et la critique des sommes postulées par divers départements ministériels.

Votre Commission a jugé qu'il serait opportun de réserver, dans ce dernier cadre, une place à l'examen du Budget des Travaux publics. Ainsi la Chambre se trouvera devant la vue d'ensemble des crédits ordinaires et extraordinaires affectés à des fins similaires.

Certes, il eut été fort intéressant à l'occasion de ce rapport, d'étudier certains des problèmes qui tiennent en éveil les préoccupations des membres de votre

(1) La Commission, présidée par M. Hallet, était composée : 1e des membres de la Commission des Travaux Publics et des Routes : MM. Boedt, Bouilly, Brunfaut, Brusselmans, Coelst, De Lille, Delor, De Man, de Pierpont, Fischer, Foucart, Jamar, Marien, Materne, Merget, Reynaert, Schevenels, Van Acker (Achille), Van Caenegem, Van Hecke et Van Hoeylandt;

2e des membres désignés par les Sections : MM. Geūens, Goblet, de Kerchove d'Exaerde, Mampaey, Delannoy et Vaes.

**BEGROETING
VAN HET MINISTERIE VAN OPENBARE WERKEN
VOOR HET DIENSTJAAR 1934.****VERSLAG**NAMENS DE COMMISSIE⁽¹⁾, UITGEBRACHT DOOR
DEN HEER MERGET.

MEVROUW, MIJNE HEEREN.

Gevolg gevende aan den wensch van de Regering, heeft de Kamer op de agenda van de volgende week het onderzoek van de Begroeting van buitengewone ontvangsten en uitgaven, voor het dienstjaar 1934, ingeschreven.

Alhoewel deze beslissing genomen werd om reden van hoogdringendheid, wil dit niet zeggen dat hiervoor eene goede werkmethode dient uitgesloten te worden.

Aldus zal die belangrijke Begroeting aanleiding geven tot eene dubbele algemeene besprekking : eene welke zich zal bepalen bij de credieten van uitsluitelijk militairen aard, welke voor de landsverdediging worden aangevraagd; de andere welke voor doel zal hebben de sommen aangevraagd door verschillende ministerieele departementen nader te onderzoeken en te beoordeelen.

Uwe bestendige Commissie was van oordeel dat men, binnen dit laatste bestek, eene plaats zou moeten voorbehouden voor het onderzoek van de Begroeting van Openbare Werken. De Kamer zal aldus een algemeen overzicht kunnen hebben van de gewone en buitengewone credieten welke tot gelijke doeleinden worden bestemd.

Bij gelegenheid van dit verslag, ware het weliswaar zeer belangwekkend geweest, sommige vraagstukken te onderzoeken, welke de bijzondere aandacht van de

(1) De Commissie voorgezeten door den heer Hallet, bestond uit : 1^e de leden van de Commissie voor de Openbare Werken en Wegen : de heeren Boedt, Bouilly, Brunfaut, Brusselmans, Coelst, De Lille, Delor, De Man, de Pierpont, Fischer, Foucart, Jamar, Marien, Materne, Merget, Reynaert, Schevenels, Van Acker (Achille), Van Caenegem, Van Hecke en Van Hoeylandt;

2e de leden door de Afdeelingen aangeduid : de heeren Geūens, Goblet, de Kerchove d'Exaerde, Mampaey, Delannoy en Vaes.

Commission. Le temps limité dont dispose votre Rapporteur le met dans l'obligation de postposer son étude. Il attend de votre indulgence que vous ne lui teniez pas rigueur de son laconisme.

Au fil de la discussion, certains membres se sont plaint des lenteurs de la procédure usitée en matière d'élargissements ou de rectifications de voirie.

La cause en est imputable au fait que les études techniques incombent au Service des Ponts et Chausées, tandis que les expropriations sont du ressort de l'Administration des Domaines. Cette dualité s'est substituée à l'unification de jadis, en suite d'une réforme administrative que justifiaient des raisons de compétence et de responsabilité. Cette réforme, d'ordre général, s'étend à tous les services de l'Etat et trouve son expression dans l'existence des comités d'acquisitions, à la diligence desquels s'effectuent les opérations du genre de celles qui nous occupent.

Il n'est pas démontré que l'organisation soit condamnable, mais il importe que les services intéressés restent en liaison permanente, au cours des négociations et qu'ils les conduisent à terme, sans lenteur.

Des critiques ont été émises au sujet d'un pont sur l'Escaut qui rend difficile et périlleux l'accès de Termonde.

Nos honorables collègues que la chose intéresse apprendront, avec plaisir, que cette situation prendra fin prochainement. En effet, un nouveau pont sera construit, conformément à l'avis d'une commission locale, au sein de laquelle tous les intérêts étaient représentés. L'adjudication des travaux aura lieu le 29 courant.

Avant de quitter ce chapitre, qu'il me soit permis de livrer, à mes collègues, certains renseignements relatifs à la voirie. Des routes seront construites à la sortie du tunnel sous l'Escaut qui sillonnent les terrains dont la mise en valeur est confiée à l'IMALSO.

En vue de contourner la ville de Saint-Nicolas, une convention qui prévoit la cession des terrains, nécessaires à cette fin, est à l'étude.

Le Budget des Travaux publics fixe le sort d'une rectification de voirie aux abords de Lokeren et assure la construction d'un nouveau pont sur la Durme.

On négocie actuellement les acquisitions de terrains pour l'amélioration de la route entre Gand et Waarschoot et un projet de détournement de la traversée de Waarschoot est à l'étude.

De même l'établissement d'une route pour automobiles entre Maldegem et Knokke et d'une autre route longeant le chemin de fer de Gand à Bruges jusqu'à Oostkamp.

leden uwer Commissie gaande houden. Gezien den beperkten tijd waarover hij beschikt, is uw verslaggever verplicht zijne studie tot later te verdagen. Hij doet dus beroep op uwe inschikkelijkheid opdat gij zijne beknoptheid niet kwalijk zoudt opnemen.

Tijdens de besprekingen, hebben sommige leden klachten geuit aangaande de aangewende werkwijze inzake verbreding of rechttrekking van de wegen.

De oorzaak hiervan is te wijten aan het feit dat de technische studiën gedaan worden door den Dienst van Bruggen en Wegen, terwijl de onteigeningen gedaan worden door het Beheer der Domeinen. Deze dualiteit is in de plaats getreden van de vroegere eenheid van werking, ingevolge eene administratieve hervorming welke opgedrongen werd om redenen van bevoegdheid en van verantwoordelijkheid. Deze hervorming van algemeenen aard strekt zich uit tot al de Staatsdiensten en komt tot uiting door het bestaan van aankoopscomiteiten, door loedoen van dewelke dergelijke handelingen worden verricht.

Het is niet bewezen dat de inrichting moet veroordeeld worden, doch het is noodig dat de betrokken diensten in gestadige voeling blijven, tijdens de onderhandelingen, en dat zij dezelve, zonder vertraging, tot een goed einde brengen.

Kritiek werd geoeftend betreffende een brug over de Schelde en die de toegang tot Dendermonde moeilijk en gevaarlijk maakt.

Onze achtbare collegas wien de zaak aangaat, zullen met voldoening vernemen dat aan dien toestand eerlang een einde zal gemaakt worden. Inderdaad, er gaat een nieuwe brug gebouwd worden, overeenkomstig het advies van een plaatselijke Commissie, in wier midden al de belangen vertegenwoordigd waren. De aambesteding der werken is bepaald op 29 decer.

Alvorens van dit hoofdstuk af te gaan, weze het mij gecoorloofd aan mijn collegas zekere inlichtingen te verstrekken betreffende de wegen. Wegen zullen aangelegd worden, bij den uitgang van den tunnel onder de Schelde, ten gerieve van de gronden welke de IMALSO gaat productief maken.

Betreffende den weg omheen de stad Sint-Niklaas, werd een overeenkomst, waarbij een afstand van de daartoe noodige gronden wordt voorzien, ter studie gelegd.

De Begrooting van Openbare Werken voorziet de noodige credieten voor een rechttrekking van wegen in de nabijheid van Lokeren en voor den bouw van een nieuwe brug over de Durme.

Er wordt thans onderhandeld over de aankopen van gronden ter verbetering van den weg tuschen Gent en Waarschoot en er werd een ontwerp tot verleggen van den wegovergang van Waarschoot ter studie gelegd.

Zoo ook voor het aanleggen van een autoweg tuschen Maldegem en Knokke en van een anderen weg langs den spoorweg Gent-Brugge tot Ooskamp.

Quant aux travaux d'amélioration du boulevard extérieur de Bruges, ils ont été mis en adjudication.

Un membre s'est plaint de la façon dont a été réfectionnée, en 1921, la route de Boussu à Quiévrain. L'honorable préopinant base sa critique sur le fait que ce travail est à recommencer de toutes pièces, dès maintenant.

Renseignements pris, il appert que la réfection critiquée a été suivie de très près, non seulement par le service local, mais par l'Inspection centrale et par le Comité supérieur de contrôle.

Les matériaux étaient de premier choix et tous les rapports ont été favorables.

A cette époque, on établissait encore le coffre des pavages sans fondation. La route était convenable pour le charroi lourd, mais devant les exigences nouvelles de l'automobilisme il a fallu faire mieux.

L'une des sections aménagées en 1921 est incorporée dans l'entreprise actuelle.

**

Un membre a signalé que des fraudes se commettaient dans les fournitures de matériaux employés à la restauration du réseau voyer. C'est ainsi que de vieux pavés épincés seraient utilisés en lieu et place de pavés neufs, prévus aux cahiers des charges. Des faits concrets ont été signalés. Ils donneront lieu à enquête et s'ils sont établis, l'honorable Ministre, donnant suite aux vœux de la Commission, prendra les mesures sévères qui s'imposent.

Cette question m'amène à dire un mot du personnel.

Sans doute, la politique d'économie rendue indispensable par l'état actuel de nos finances, nous impose-t-elle de sévères compressions.

Tout en y souscrivant, nous ne pensons pas qu'il soit sage de les exagérer. En effet, les fautes d'exécution et le relâchement de la surveillance et du contrôle peuvent être plus onéreuses pour le budget que certaines économies résultant d'une intempestive réduction des effectifs.

Aussi bien, la méthode qui consiste à s'assurer les services d'agents « temporaires » devrait-elle être définitivement abandonnée. On imagine facilement que la précarité de l'emploi ouvre la porte à bien des abus.

En ce qui concerne la discordance qui apparaît au budget entre les effectifs réels et ceux que prévoient les cadres, elle est explicable par le fait que le recrutement est mis, depuis plusieurs années, au cran d'arrêt.

L'ancienneté entraîne automatiquement des promotions et le vide se fait dans les couches inférieures. A l'instar de la tour de Pise, les cadres sont maintenus,

Betreffende de verbeteringswerken aan den buiten-singel van Brugge, deze werden in aanbesteding gesteld.

Een lid heeft zich beklaagd over de wijze waarop, in 1921, de weg van Boussu naar Quiévrain hermaakt is geworden. Het achtbare lid grondt zijn kritiek op het feit dat dit werk, van nu af aan, geheel moet herbegonnen worden.

Na inlichtingen te hebben genomen, blijkt het dat de gehekelde hermaking van dichtbij werd nagegaan, niet alleen door den plaatselijken dienst, maar door het Centraal Toezicht en door het Hoog Comité van Toezicht.

De materialen waren van eerste kwaliteit en al de verslagen luidden gunstig.

Toenmaals geschiedde de inkassing der straatstenen nog zonder fundeering. De weg voldeed voor zwaar verkeer, maar toen het autoverkeer nieuwe eischen stelde, heeft men er wat beters moeten op vinden.

Een der in 1921 geschikt gemaakte wegvakken werd ook in de huidige aanneming opgenomen.

**

Een lid heeft er op gewezen dat bedrog gepleegd werd bij de levering van materialen gebruikt bij het herstel van het wegennet. Zoo zouden oude herkapte steenen gebruikt geweest zijn in de plaats van nieuwe welke in het bestek voorzien werden. Concrete feiten werden aangehaald. Er zal een onderzoek ingesteld worden en indien zij echt bevonden worden, zal de Minister ingaan op den wensch der Commissie en strenge maatregelen nemen.

Dit brengt mij er toe een woord te zeggen over het personeel.

Zeker, door de bezuinigingspolitiek welke wij wegens den huidigen toestand onzer financiën volgen moeten, zijn ingrijpende bezuinigingen geboden.

Ofschoon wij zulks toegeven, zijn wij toch van oordeel dat men deze niet moet overdrijven. Inderdaad, de fouten bij de uitvoering en de verslapping van toezicht en contrôle kunnen voor de begroting duurder komen te staan dan zekere bezuiniging voortvloeiende uit een ontijdige inkrimping van het personeel.

Zoo zou eens voorgoed moeten afgezien worden van de gewoonte om beroep te doen op « tijdelijke » beambten. Het is licht te begrijpen dat de onzekerheid der betrekking aanleiding geeft tot mishbruiken.

Wat het gebrek aan overeenstemming betreft, dat zich op de Begroting voordoet tuschen de werkelijke effectieven en deze voorzien bij het kader, zulks is verklaarbaar door het feit dat de aanwerving sedert verscheidene jaren stopgezet is.

Ancienniteit geeft automatisch aanleiding tot promotie, zoodat er gapingen ontstaan in de mindere rangen. Het kader wordt recht gehouden zooals de toren

par habitude. Ils ne répondent plus à la conception qui les a créés.

A titre exemplatif, un de nos collègues a signalé que dans la province de Luxembourg 22 emplois de cantonnier étaient vacants. La Commission des économies s'oppose à ce qu'il soit pourvu à leur remplacement.

Le curage de la Senne ne cesse d'être réclamé depuis des années, par plusieurs de nos collègues.

Il résulte des renseignements qui me sont parvenus que le Ministère des Travaux publics n'est pas en défaut, qu'on veuille bien en juger :

« L'entretien de la Senne en aval de Vilvorde incombe à l'Administration des Ponts et Chaussées.

» Le curage est effectué avec soin tous les ans.

» Cette partie de la Senne est donc administrée comme les voies navigables. En amont de Vilvorde, la Senne est un cours d'eau non navigable ni flottable, dont l'entretien incombe aux communes et à la province. »

* *

La concurrence que font les pavés suédois aux pavés belges n'a pas manqué de faire l'objet d'un long échange de vues.

On sait que les carriers succombent sous les coups d'une concurrence insoutenable : avantages de change, fret gratuit, primes à l'exportation justifient l'écart de prix qui rend la lutte inégale.

Cette différence est de 25 à 30 %. Elle constitue un véritable handicap qui appelle d'énergiques mesures de rétorsion.

Sans doute, faut-il applaudir aux initiatives prises par l'honorable Ministre du Département lorsqu'il maintient à un pourcentage infime les importations de pavés suédois. Celles-ci sont simplement suffisantes à assurer la régularisation du marché et à se mettre à l'abri de certaines offensives.

Par ailleurs, il encourage les communes et les provinces qui inscrivent à leurs cahiers des charges l'utilisation des matériaux du pays.

* *

Pour calmer les inquiétudes dont un de nos collègues s'est fait l'écho, je me suis enquis du sort qui serait réservé aux bateaux utilisés à Anvers pour assurer la liaison entre les deux rives de l'Escaut. Le Ministère des Transports, soucieux de leur assurer une heureuse vieillesse, recherche le moyen de mettre à profit les services qu'ils sont encore disposés à rendre. Ils ne connaîtront donc pas l'amertume du délaissement.

van Pisa, uit gewoonte. Het beantwoordt niet meer aan de oproeping welke het in het leven geroepen heeft.

Bij wijze van voorbeeld, heeft een onzer collega's er op gewezen dat in de provincie Luxemburg 22 betrekkingen van kantonnier openstonden. De Commissie voor de bezuinigingen verzet er zich tegen dat in de vervanging voorzien wordt.

Op de ruiming van de Zenne wordt, sedert jaren, gestadig door tal van collega's aangedrongen.

Uit inlichtingen welke ons verstrekt werden blijkt, dat de schuld niet bij het Ministerie van Openbare Werken ligt, zooals men zal zien :

« Het onderhoud van de Zenne stroomafwaarts Vilvoorde behoort onder het Bestuur van Bruggen en Wegen.

» Elk jaar wordt de ruiming met zorg gedaan.

» Bijgevolg wordt dit deel van de Zenne behandeld als de bevaarbare waterwegen. Stroomopwaarts Vilvoorde, is de Zenne een bevaarbare noch vlotbare waterloop voor welks onderhoud de gemeenten en de provincie moeten zorgen. »

* *

Eene lange bespreking had plaats, aangaande de mededinging welke tegen de Belgische straatsteen van wege de Zweedsche straatsteen ondervangen.

Men weet dat onze steenkappers moeten zwichten onder den drang eener onhoudbare mededinging : voordeel bij den wisselkoers, kosteloze bevrachting, premiën bij den uitvoer oefenen een grooten invloed op het verschil der prijzen, waardoor de strijd ongelijk wordt.

Dit verschil beloopt van 25 tot 30 t. h. Hierdoor ontstaat een ware handicap, waar tegen krachtig tegenmaatregelen dienen genomen.

Ongetwijfeld, moet men het initiatief van onzen achtbaren Minister van het Departement ten zeerste goedkeuren, wanneer hij een onbeduidend percentag behoudt voor den invoer van Zweedsche straatsteen. Deze is slechts voldoende om de regeling van de markt te verzekeren en om zich tegen zekere aanvallen te beschutten.

Daarenboven, moedigt hij de gemeenten en de provinciën aan, die voor het bestekken de benutting van landsmaterialen voorschrijven.

* *

Om een lid gerust te kunnen stellen, heb ik inlichtingen ingewonnen over hetgeen er gedaan zal worden met de booten welke te Antwerpen dienen om de verbinding tusschen beide Scheldeoeveren te verzekeren. Daar het Ministerie van Verkeerswezen het inzicht heeft ze zoo lang mogelijk te behouden, wordt er naar een middel uitgezien om de diensten, welke er nog van kunnen bekomen worden, aan te wenden. Men zal ze dus niet eenvoudigweg van kant schuiven.

De vives critiques se sont produites dans le monde des entrepreneurs de travaux publics, au sujet de l'extension que semblent prendre les régies. Ces critiques ont eu leur interprète au sein de votre Commission et le rapporteur n'y est pas resté indifférent. A sa demande, le Département a bien voulu nous éclairer sur la façon dont il conçoit le rôle des régies et sur les services nettement définis qu'il attend de leur fonctionnement. Il nous a paru que ces renseignements intéresseraient nos collègues et je les résume dans les lignes qui suivent :

Le principe du travail en régie n'est nullement nouveau à l'Administration des Ponts et Chaussées.

L'entretien courant a toujours été fait en régie, mais autrefois un homme suffisait pour chaque canton. C'était le cantonnier. Il travaillait isolément. Mais l'augmentation de la circulation, la complication des travaux d'entretien rendent le travail isolé inefficace et insuffisant et même inutile, sauf dans le cas devenu exceptionnel d'empierrements non goudronnés.

L'extension actuelle du système du paiement direct de la main-d'œuvre est une conséquence de l'œuvre de décentralisation réalisée à l'occasion de la réorganisation de l'Administration des Ponts et Chaussées; en effet, cette décentralisation a mis à la disposition des chefs de service des crédits importants qu'ils utilisent souvent à des travaux en régie.

Elle est aussi la conséquence de la nécessité de rendre plus aisée et plus efficace l'entretien des chaussées. Les automobilistes sont de plus en plus exigeants; ils veulent que les revêtements soient absolument lisses, que les pavages ne présentent plus la moindre flaque, que les bétols, les empierrements, les tarmacs soient exempts non seulement de nids de poules, mais même de la plus petite ondulation.

Pour leur donner satisfaction, il faut que le service soit constamment sur place et prêt à remédier d'urgence à l'état d'équilibre instable de la route.

Ici l'exemple des chemins de fer doit nous guider : sans aller jusqu'à l'entretien intensif que nécessitent les voies ferrées, il faut que le service de la route s'inspire des mêmes principes.

Dans les chemins de fer l'entretien de la voie est toujours fait en régie. La Société Nationale des Chemins de fer belges n'a recours à des entrepreneurs que dans le cas de renouvellement complet.

Et on ne concevrait que difficilement une régie d'entretien qui ne serait pas également et aussitôt les travaux d'enduisages des chaussées qu'elle vient de réparer.

Toutefois, la régie ne doit pas faire des travaux d'entretien ou autres dont l'importance justifierait l'organisation d'un chantier spécial de quelque durée: j'entends par là des rechargements généraux, des réfections, etc.; ces travaux doivent faire l'objet d'entreprises spéciales tout comme dans le passé.

Hevige kritiek werd uitgebracht door de aanbidders van openbare werken, over de uitbreiding die de regies schijnen te nemen. Deze kritiek werd vertolkt in uwe Commissie en de verslaggever was er niet onverschillig voor. Op zijn verzoek, heeft het Departement ons ingelicht over de rol die het de regies toekent en over de bepaalde diensten welke het van hun werking verwacht. Het scheen ons toe dat deze inlichtingen onze collega's konden belang inboezemen en ik vat ze samen in de volgende regels

Het principe van het werk in regie is absoluut niet nieuw bij het Bestuur van Bruggen en Wegen.

Het dagelijksch onderhoud werd steeds in regie gedaan, doch vroeger was één man voldoende per kanton. Het was de kantonnier. Hij werkte afzonderlijk. Doch door het toenemen van het verkeer, de ingewikkelheid der onderhoudswerken, wordt het afzonderlijk werken ondoelmatig, onvoldoende en zelfs nutteloos, behalve in het uitzonderlijk geworden geval van niet geleerde macadam.

De huidige uitbreiding van het stelsel van rechtstreeks uitbetalen van het werkloon, is een gevolg der decentralisatie die verwezenlijkt werd bij de herinrichting van het Bestuur van Bruggen en Wegen; deze decentralisatie heeft inderdaad belangrijke credieten ter beschikking gesteld van de dienstoversten welke zij dikwijls besteden aan regie-werken.

Zij is ook het gevolg van de noodzakelijkheid om het onderhoud der wegen gemakkelijker en doelmatiger te verzekeren. De automobilisten worden steeds moeilijker; zij willen dat de wegbedekkingen helemaal glad zijn, dat de bestratingen geen enkel holte meer zouden vertonen, dat het beton, macadam, tarmac niet alleen zonder heinepolken zou zijn, doch zelfs niet de minste golving zou vertonen.

Om hun voldoening te schenken, moet de dienst steeds ter plaatse zijn en steeds gereed om in der haast het onvast evenwicht van den weg te herstellen.

Het voorbeeld der spoorwegen moet ons hier leiden: zonder tot het intensief onderhoud te gaan dat de spoorbaan vereischt, moet de wegendienvan dezelfde principes uitgaan.

Bij de spoorwegen geschiedt het onderhoud der baan steeds in regie. De Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen wendt zich alleen tot de aanbidders in geval van volledige hernieuwing.

En men kan zich moeilijk een onderhoudsregie indenken, die ook niet, en onmiddellijk, zou overgaan tot de bestrijking der wegen welke zij juist hersteld heeft.

Nochtans moet de regie geen onderhouds- en andere werken ondernemen, wier belangrijkheid het aanleggen van een bijzondere werkplaats voor eenigen tijd zou medebrengen: ik versta hierdoor algemeene aanvullingen, hermakingen, enz.; deze werken moeten door bijzondere ondernemers gedaan worden, zoals in 't verleden.

L'administration centrale, dans la limite des pouvoirs qui lui sont conférés et qui sont forcément limités par le système de décentralisation actuellement en vigueur, s'oppose formellement à ce que la régie exécute des travaux importants ou étrangers à l'entretien courant.

Un membre s'est plaint de la façon dont certaines lois d'ordre social sont appliquées et de l'utilisation exagérée de la main-d'œuvre étrangère. Il s'agit, ici, d'une question qui relève directement du Ministère de l'Industrie et du Travail. Aussi bien l'honorable Ministre ne manque-t-il pas de prévenir son collègue lorsqu'il lui est signalé que des accrocs sont portés à la législation en vigueur.

Le Budget des Travaux publics a été voté par la majorité des membres de votre Commission.

Celle-ci a l'honneur d'inviter la Chambre à lui résérer son approbation.

Le Rapporteur,
Jean MERGET.

Le Président,
Max HALLET.

Het hoofdbestuur, binnen de perken van de hem toegekende macht en die noodzakelijk beperkt is door het thans in voege zijnde decentralisatiesysteem, verzet er zich ten stelligste tegen dat de regie belangrijke werken zou onderneemen of werken die niets te maken hebben met het dagelijksch onderhoud.

Een lid klaagt over de wijze waarop sommige wetten van socialen aard toegepast worden en over de overdreven aanwending van vreemd werkvolk. Dit is eene questie welke rechtstreeks van het Ministerie van Arbeid en Nijverheid afhangt. Ook laat de achtbare Minister niet na, zijn collega te verwittigen,wanneer hij te weten komt dat inbreuken worden gepleegd op de huidige wetgeving.

De Begrooting van Openbare Werken werd door de meerderheid van de leden uwer Commissie aangenomen.

Deze heeft de eer de Kamer te verzoeken de Begrooting, op hare beurt, goed te keuren.

De Verslaggever,
J. MERGET

De Voorzitter,
Max HALLET